

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 927/2016-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. decembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Svidník v konaní vedenom pod sp. zn. Nc 1220/1999 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. marca 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Svidník (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Nc 1220/1999.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou z 15. februára 1999 na okresnom súde domáhal vydania bezdôvodného obohatenia od Slovenského pozemkového fondu Bratislava. Podľa sťažovateľa jeho žaloba obsahovala po formálnej aj vecnej stránke zákonom predpísané náležitosti návrhu na začatie konania. Napriek tomu, že v danej veci šlo o súdny spor, okresný súd nesprávne zaradil toto jeho podanie do administratívnej agendy a pridelil mu sp. zn. Nc 1220/1999. Následne okresný súd prípisom z 5. mája 1999 podľa sťažovateľa nespochybniteľne potvrdil prijatie jeho žaloby. Sťažovateľ namieta, že napriek tomu, že predmetná vec bola po každej stránke známa a celkom jasná, okresný súd vo veci ďalej nekonal. Podľa sťažovateľa je okresný súd nečinný už viac ako 15 rokov. Tým, že okresný súd ani dosiaľ nevydal žiadne rozhodnutie, bol mu odopretý aj prístup k súdu. Zastáva názor, že predmetná vec je stále otvorená a živá, aj keď podľa okresného súdu od začiatku neexistuje.

Vzhľadom na uvedené navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález: „1./ *Vyslovuje, že základné a ľudské práva [redacted] vo veci jeho žaloby z 15. 2. 1999 proti Slovenskému pozemkovému fondu Bratislava vedenej na Okresnom súde vo Svidníku pod sp. zn. Nc 1220/1999, boli v zmysle ústavných článkov 46/1 a 48/2 v spojení s čl. 6/1 Dohovoru porušené.*

2./ *Priznáva*

a./ [redacted] *spravodlivé finančné zadostučinenie za vzniklú mu nemajetkovú ujmu vo výške 3 tis. E R /slovom tritisíc eur/, ktoré je mu Okresný súd vo Svidníku povinný uhradiť do 2-och mesiacov od právoplatnosti tohto ústavného nálezu.*

b./ *Odmenu a náhradu trov hotových výdavkov právnenému zástupcovi sťažovateľa JUDr. Vladimírovi Pochovi, advokátovi AK so sídlom na ul. Hviezdoslavova č. 3 085 01 Bardejov...*

3./ *Ukladá Okresnému súdu vo Svidníku, aby*

a./ *V nastolenej veci sťažovateľa konal.*

b./ *Uhradil vzniklé trovy konania, a to do 15-tich dní od právoplatnosti tohto ústavného nálezu.“*

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Nc 1220/1999 z dôvodu, že okresný súd je v označenom konaní už viac ako 15 rokov nečinný, a tiež tým, že mu odoprel prístup k súdu, pretože dosiaľ nevydal vo veci žiadne rozhodnutie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Vo vzťahu k základného právu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd uvádza, že medzi obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť, a preto prípadné porušenie týchto práv je potrebné posudzovať spoločne (II. ÚS 71/97, III. ÚS 470/2010, IV. ÚS 438/2010, IV. ÚS 195/07).

Obdobne podľa judikatúry ústavného súdu nemožno vidieť zásadnú odlišnosť ani medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právom na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04, I. ÚS 95/06, II. ÚS 492/2011).

Základné právo na súdnu ochranu zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Ochrany základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04).

K uplatneniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy dochádza vtedy, ak príslušný zákon umožňuje, aby sa právnická osoba alebo fyzická osoba domáhala svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Tohto práva sa však možno

domáhať v súlade s čl. 51 ústavy len v medziach zákonov, ktoré ustanovenia čl. 46 ústavy vykonávajú.

Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúca povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba uplatní svoje právo v súlade so zákonom ustanovenými podmienkami, orgány súdnej moci majú povinnosť umožniť každému, aby sa uplatnením práva zaručeného čl. 46 ústavy stal účastníkom súdneho konania (II. ÚS 14/01).

Predpokladom úspešného iniciovania konania pred všeobecným súdom je, aby návrh fyzickej, prípadne právnickej osoby spĺňal všetky zákonom predpísané náležitosti upravené v príslušných právnych predpisoch. V prípade sťažovateľa bol takýmto právnym predpisom Občiansky súdny poriadok účinný v rozhodnom čase.

Ústavný súd si na účely preskúmania opodstatnenosti námietok sťažovateľa vyžiadal z okresného súdu spis vedený pod sp. zn. Nc 1220/1999, z ktorého zistil tieto skutočnosti:

Dňa 19. februára 1999 bolo okresného súdu doručené podanie sťažovateľa označené ako „*Žaloba na vydanie bezdôvodného obohatenia*“ z 15. februára 1999.

Okresný súd prípisom z 5. mája 1999 sťažovateľovi oznámil, že prijal jeho podanie, no pretože jeho podanie nemá všetky náležitosti riadneho návrhu podľa § 42 ods. 3 a § 79 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku účinného v rozhodnom čase, nemôže na jeho základe vo veci začať konať. Okresný súd sťažovateľovi odporučil, aby sa obrátil o pomoc na advokáta, prípadne komerčného právnik, ktorý by mu príslušný návrh spísal a postúpil príslušnému súdu na prerokovanie. Zároveň sťažovateľa upovedomil, že k podaniu nepriložil ani listinné dôkazy, ktorými by preukázal vlastníctvo ku konkrétnym parcelám, a tieto ani nekonkretizoval v doručenom podaní. V závere prípisu okresný súd uviedol, že návrh sťažovateľa z 15. februára 1999 je nepostačujúci a neúplný.

Sťažovateľovi bol prípis okresného súdu doručený 13. mája 1999.

V spise sa nenachádza žiaden ďalší údaj o tom, že by sťažovateľ na uvedený prípis okresného súdu nejakým spôsobom reagoval. Vec sťažovateľa bola preto v registri „Nc“ vyznačená ako skončená a spis bol uložený do spisovne.

Podľa názoru ústavného súdu v posudzovanom prípade je už na prvý pohľad zrejmé, že vo veci vedenej pod sp. zn. NC 1220/1999 nemohlo dôjsť k sťažovateľom namietanému porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V danom prípade bola vec sťažovateľa zapísaná do registra „Nc“, do ktorého sa zapisujú tzv. nejasné podania. Okresný súd vo veci nekonal, pretože sťažovateľ nepredložil svoj návrh na začatie konania v podobe, ktorá by bola spôsobilá vyvolať účinky začatia konania pred okresným súdom podľa Občianskeho súdneho poriadku, a preto v danom prípade nemohlo ani dôjsť k tomu, aby bol sťažovateľovi odopretý prístup k súdu, tak ako to namieta vo svojej sťažnosti.

Zároveň podľa názoru ústavného súdu v predmetnej veci nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože podľa judikatúry ústavného súdu predpokladom výkonu práv uvedených v čl. 48 ods. 2 ústavy je uplatnenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy tým, že sa navrhovateľ (oprávnený subjekt) domáha zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a súd na základe jeho návrhu na začatie konania (žaloby) začne aj konať (I. ÚS 20/97, II. ÚS 8/01). Tento predpoklad však sťažovateľ nespĺňa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť sťažovateľa pre jej zjavnú neopodstatnenosť. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo,

alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 175/2015).

Keďže v danom prípade podľa názoru ústavného súdu vznikla vo veci sťažovateľa situácia, ktorá vylučuje, aby okresný súd reálne mohol porušovať sťažovateľom označené základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľ nepriložil k sťažnosti splnomocnenie na zastupovanie advokátom, ani nežiadal ústavný súd, aby mu právneho zástupcu ustanovil. Ústavný súd upustil od výzvy adresovanej sťažovateľovi na predloženie splnomocnenia na zastupovanie advokátom v konaní pred ústavným súdom z dôvodov procesnej ekonómie, pretože ani prípadné odstránenie uvedeného nedostatku by už nemohlo viesť k inému rozhodnutiu o tejto sťažnosti, než ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2016